

Beregning Sted, som ikke altid kan komme til at stemme med de naturlige Forhold, med de Heste og Vogne, som ere disponible. At henvise den Paagjældende til at leie, vil ikke kunne hjælpe noget, thi her vil hyppigt kunne forekomme Tilfælde, hvor Alt maa kjøre, hvad kjøre kan, i den nærmeste Omegn, saa at det ikke er muligt at faae Noget til Leie. Jeg troer derfor, at Hovedbestemmelsen i Kjørselsanordningen er den rigtige, naar den bliver rigtigt forstaaet. Det forekommer mig derhos, at Lurushefte ligesom maa regnes med til Hestehold, thi det er ligemeget enten de ere Lurushefte eller ikke; naar de ere tilstede, maa de kunne medtages.

Tscherning: Jeg troer, at man her er kommen ind paa en heel Deel Misforstaaelser, som man tildeels vilde have undgaaet, naar man ikke havde hentet Exempier fra Krigen; thi at ville indrette en Kjørselsanordning, som skal passe for Krig og dog skal dele lige med Alle, det er, som man vilde indrette Krig saaledes, at den var en Barmhjertighedsgjerning (Gatter). Den Kjørselsanordning, der gjælder i Krigen, den siger ganske simpelt, at der, hvor de finde Vogne, der tage de dem, og kunne de ikke faae Vogne nok med Heste, saa tage de dem med Stude, og saa gaaer det saa længe, det kan, og, kunne, de ikke kjøre saa langt, saa see de at faae hyppigere Skifter. Andre Regler er der ikke for Krigen, og gaaer det ikke ad den legale Wei, saa sender man en Commando af Executionstroppe, og de finde pragtig „Lovlighed“ til at sætte det igennem ved den Magt, de have. Det vilde derfor ikke gaae an at indrette en Anordning, som passer for Krigen, det vilde aldeles ikke hjælpe noget, for den første Corporal bryder dog Anordningen. Derimod troer jeg ikke, at der kan være saa stor Fare ved at antage denne Bestemmelse, som jeg forresten ikke paa nogen Maade troer i Tidens Længde kan være gjældende, men som kun kan være en Antydning af det Grundlag, man skal gaae ud fra, naar man engang indbringer en fuldstændig Anordning derom. Jeg siger, Faren er ikke saa stor, som den ærede Rigsdagsmand fra Weile (Stockfleth) har forestillet sig; thi det er ganske aabenbart, at, hvor en Mand, som skal kjøre for 2 Eder. Hartorn,

kun har een Vogn, kan man ikke faae ham til at stille 2 Vogne, men saa gjør man som ved alt Rusthold, man sparer ham op til næste Gang og saa lader man ham kjøre; men naar der skal kjøres med alle Vognene, saa vil det ikke sige at kjøre med de Vogne, som Sognet ikke har, men netop at kjøre med de Vogne, som Sognet har, og kjøre saameget mere med dem, som dengang kun kjørte den halve Tour, de skulde. Det ærede Medlem, som har været i Militairretaten og sender Rusthold saa fuldkommen godt, han veed vistnok bedre, end jeg kan sige ham det, hvorledes man bærer sig ad med Bøpruster, og det saa lempeligt som muligt, ved at lægge til og trække fra, og trække fra og lægge til. Man vil ikke hver Dag kunne sige, at de alle have kjørt lige, men man vil ved Aarets Slutning kunne komme til at sige; de have Alle kjørt lige, og derfor man ikke kommer til det Resultat, saa gjør man som ved enhver Ballance af et opgjort Regnskab, men transporterer det over paa det næste Aar, og saa skaffer man Ligheden der tilveie. Jeg troer saaledes ikke, at der er saa stor Fare herved; men jeg vil paa den anden Side heller ikke sige, at der er nogen stor Nødvendighed derfor; men det er en Antydning af, at man skal betragte en Wei noget forskjelligt fra den, man er gaaet hidtilsags.

Judenrigsministeren: Jeg skal bemærke, at hvad den sidste ærede Taler yttrede, at man ikke skulde bestemme Noget for Krigstid, det er netop det, som den nærværende Kjørselsanordning har gjort, idet den har overladt Sagens Ordning i Krigstilsælde til Amtmændene, men netop derved er der fremkommen en meget forskjellig Fremgangsmaade i de forskjellige Amter, og der er fremkommet Klager fra ikke saa Sider. Der er indhentet Oplysninger om, hvorledes man har forholdt sig paa de forskjellige Steder, og Forslag til en almindelig Ordning med Hensyn til de extraordinære Kjørsler. Disse Indberetninger ere imidlertid endnu ikke indkomne i det Omfang, at de afgive tilstrækkeligt Materiale til nu at kunne gaae ind paa bestemte Forslag i saa Henseende. Det var blot det, jeg vilde tillade mig at bemærke.

Boferup: Som Medlem af Udvalget har jeg været med at stemme for, at den Deel af